

Rechtbank van eerste aanleg Antwerpen (afd. Turnhout), vonnis van 22 oktober 2015

Derdenverzet tegen Europees betalingsbevel – Betalingsbevelverordening – Artikel 26 – Verdragsautonome interpretatie – Rechtsmiddel – Artikel 6 EVRM – Recht op toegang tot de rechter – Geen nationaal rechtsmiddelen open tegen Europees betalingsbevel – Procesrechtmisbruik – Artikel 780 Ger.W.

Tierce opposition contre une injonction de payer européenne – Règlement relatif à l'injonction de payer – Article 26 – Interprétation autonome – Voie de recours – Article 6 CEDH – Droit d'accès à un juge – Aucune voie de recours nationale ouverte contre l'injonction européenne de payer – Abus de droit procédural – Article 780 C. jud.

M., verpleegster, geboren te Keulen (Duitsland) op [...] 1965, wonende te [...],

eiseres op derdenverzet,
ter zitting vertegenwoordigd door Mr. S. van Overmeire loco Mr. R. Stevens, advocaat te 2018 Antwerpen, Coebergerstraat 1,

TEGEN:

1. De vennootschap naar vreemd recht **P.**, BTW nr. [...], waarvan de vennootschapszetel gevestigd is [...] (Portugal), [...],

eerste verweerster op derdenverzet,
ter zitting vertegenwoordigd door Mr. H. Verhulst, advocaat te 2270 Herenthout, Canadreef 49,

2. W., Belg, geboren te Turnhout op [...] 1965, vastgoedmakelaar, wonende te [...],
- thans ***IN FALING*** (vonnis Rechtbank van Koophandel Antwerpen, afdeling Turnhout dd. 07.10.2014), hebbende als curator Mr. L. Plessers en Mr. J. De Chaffoy de Courcelles, advocaten te 2300 Turnhout, de Merodelei 37,

tweede verweerder op derdenverzet,
ter zitting niemand verschenen voor de curatele,

3. V., Belg, geboren te Lier op [...] 1965, verzekeringsmakelaar, wonende te [...],

derde verweerder op derdenverzet,
ter zitting vertegenwoordigd door Mr. L. Bogaerts loco Mr. B. Goossens, advocaat te 2018 Antwerpen, Mechelsesteenweg 27,

Mr. S. Thire, advocaat te 2000 Antwerpen, Frankrijklei 93,

Gezien:

- de inleidende dagvaarding betekend op 25 februari 2014 door gerechtsdeurwaarder Alain Van der Steichel met standplaats te Antwerpen aan eerste verweerster op derdenverzet en op dezelfde datum aan tweede en derde verweerders op derdenverzet door gerechtsdeurwaarder Philip Brosens met standplaats te Turnhout;
- de conclusie voor tweede verweerder op derdenverzet, neergelegd ter griffie op 25 juli 2014;
- de conclusie voor eerste verweerster op derdenverzet, neergelegd ter griffie op 15 september 2014;
- de conclusie voor derde verweerder op derdenverzet, neergelegd ter griffie op 17 oktober 2014;
- de conclusie voor eiseres op derdenverzet, neergelegd ter griffie op 15 december 2014;
- de conclusie voor eerste verweerder op derdenverzet, neergelegd ter griffie op 16 februari 2015;
- de syntheseconclusie voor eiseres op derdenverzet, neergelegd ter griffie op 15 april 2015 en 16 april 2015;
- de syntheseconclusie voor eerste verweerster op derdenverzet, neergelegd ter griffie op 13 juli 2015;

Gehoord eiseres op derdenverzet en eerste en derde verweerders op derdenverzet bij monde van hun respectieve raadslieden ter zitting van donderdag 24 september 2015 en gelet op de neergelegde stukken;

De curatele van tweede verweerder op derdenverzet is niet verschenen, noch iemand voor haar, hoewel zij tijdig en regelmatig werd opgeroepen.

A. Feiten

Op 31 maart 2008 sloten F. (met als zaakvoerders de heren W. en V.) als partij 1, P. als partij 2 en W. en V. ten persoonlijke titel als partij 3 een overeenkomst met het oog op een samenwerking die tot doel had een vastgoedproject betreffende drie villa's in Portugal te realiseren.

In die overeenkomst zijn volgende bepalingen relevant:

'Partij 2 zal een bouwgrond, geraamd op 360.000,00 euro (...) aankopen, in volle eigendom, waarna partij 1 deze administratief zal laten verkavelen in 3 bouwpercelen en daarna verder zal ontwikkelen als losstaande villa's welke te koop zullen aangeboden worden.

De ontwikkeling van de villa's gebeurt door en met fondsen van partij 1.

Partij 2 geeft aan partij 1 een recht van opstal om op deze bouwgrond 3 villa's te bouwen en dit gedurende een vaste periode van 3 jaar en verzaakt aan het recht van natrekking.

(...)

(...)

Active Group krijgt hiervoor een onherroepelijk en exclusief ontwikkelings- en verkoopsmandaat (...).

(...)

Als compensatie zal partij 1 aan partij 2 hiervoor een vergoeding van 12% op jaarbasis, berekend op het bedrag van aankoop plus kosten (de kosten bevatten de notaris- advocaat-taxen, heden geraamd op 22.450 euro) uitkeren plus een éénmalige terminal bonus van 3% bij volledige verkoop van het project. Het is partij 1 toegestaan om de intresten plus kapitaal pas te vergoeden op het einde van de periode (3 jaar maximum) echter de intresten zullen dan gekapitaliseerd worden.

Ongeacht de termijn van het project zal bij verkoop van de laatste villa enerzijds het kapitaal (aankoopbedrag van de grond) teruggestort worden en zal er een minimum van 2 jaar vergoeding aan partij 2 uitbetaald worden. (...)

De intrestvergoedingen vangen aan bij datum van betaling van de betreffende bedragen, door partij 2, nodig voor aankoop van de gronden zijnde het voorschot, bij ondertekening van de verkoopovereenkomst van betreffend grondstuk, het saldo en de gemaakte kosten bij het verlijden van de akte.

De streeftermijn van beëindiging van het project is 2 jaar na ondertekening van onderhavige overeenkomst. Indien na deze periode het project niet verkocht is blijven de verschuldigde vergoedingen, kapitaal en intresten, alsnog doorlopen tot het einde van het project. Het project dient in elk geval beëindigd te zijn binnen de 3 jaar na ondertekening van onderhavige overeenkomst. Indien het project niet beëindigd is binnen de 3 jaar zal partij 1 onder de borgstelling van partij 3 de intresten en het kapitaal (aankoopbedrag plus kosten) integraal vergoeden aan partij 2. Op dat ogenblik zal partij 2 dan ook de eigendomstitel overdragen aan partij 1.

(...)

Bij beëindiging van het project zal partij 3 zijn aandelen in partij 2, op eenvoudige vraag overdragen aan partij 2.

Partij 1 zal de vergoedingen vermeld (...) netto, en na belastingen in het land van oorsprong, uitkeren en partij 2 draagt zijn eigen fiscale verplichtingen.

(...)'

Op 3 juni 2013 stuurde eerste verweerster op derdenverzet via een gerechtsdeurwaarder een aanmaning aan de heer V. en aan de heer W.. Hierin stelde eerste verweerster op derdenverzet dat zij opzichtens F., de heer W. en de heer V. een zekere en opeisbare schuldvordering bezit op basis van de geciteerde overeenkomst van 31 maart 2008.

Eerste verweerster op derdenverzet liet weten dat zij nooit enige betaling heeft ontvangen ondanks aanmaning, ondanks het feit dat reeds twee villa's verkocht zijn en ondanks het feit dat de driejarige termijn is verstreken.

Uiteindelijk legde eerste verweerster op derdenverzet op 17 juli 2013 een verzoek neer om de uitvaardiging van een Europees betalingsbevel lastens de heer V. en lastens de heer W. te bekomen.

Op 14 augustus 2013 werd dan een Europees betalingsbevel uitgevaardigd op verzoek van eerste verweerster op derdenverzet lastens de heer V. en lastens de heer W. door de Rechtbank

van eerste aanleg te Turnhout voor een hoofdsom van 513.050,00 euro, meer intresten en kosten.

Op 25 februari 2014 dagvaardde eiseres op derdenverzet, de echtgenote van de heer W., eerste verweerster op derdenverzet, haar echtgenoot en de heer V. in derdenverzet tegen voornoemd Europees betalingsbevel.

Dit vormt het voorwerp van onderhavige procedure.

Ondertussen werd de heer W. failliet verklaard bij vonnis van de Rechtbank van Koophandel Antwerpen afdeling Turnhout van 7 oktober 2014 en werden Mr. J. De Chaffoy de Courcelles en Mr. L. Plessers als curatoren aangesteld. De curatele heeft laten weten onderhavige procedure niet te zullen verderzetten.

B. Vorderingen van partijen

(1)

Eiseres op derdenverzet vordert momenteel concreet:

- om haar derdenverzet ontvankelijk en gegrond te verklaren
- om huidige procedure op te schorten tot uitspraak is gedaan over de nietigverklaring van de overeenkomst van 31 maart 2008, zaak die aanhangig is bij deze Rechtbank en afdeling en gekend onder nummer [...]
- om opnieuw recht te doen en de vordering tot toekenning van een betalingsbevel, indien ontvankelijk, ongegrond te verklaren en eerste verweerster op derdenverzet ervan af te wijzen
- ondergeschikt om een prejudiciële vraag te stellen zoals geformuleerd in haar laatste conclusie
- om verweerders op derdenverzet solidair, in solidum, te veroordelen tot de gedingkosten
- om onderhavig vonnis uitvoerbaar te verklaren bij voorraad

(2)

Eerste verweerster op derdenverzet vraagt om de vordering tot opschorting ontoelaatbaar, minstens ongegrond te verklaren.

Ze vraagt om het derdenverzet ontoelaatbaar te verklaren, minstens ongegrond, onder meer omdat de rechtsvordering het Europees recht schendt en omdat het Europees betalingsbevel in de huidige stand tegenstelbaar is aan alle partijen.

Ze vraagt om de beoordeling van de veroordeling tot een boete en schadevergoeding overeenkomstig artikel 780bis van het Gerechtelijk Wetboek aan te houden tot nadat de procedure tot heroverwegingneming is afgesloten.

Ze vraagt tenslotte om eiseres op derdenverzet tot alle gedingkosten te veroordelen.

(3)

De curatele van tweede verweerder op derdenverzet heeft niet geconcludeerd en is niet verschenen ter zitting. Zij heeft laten weten onderhavig geding niet verder te zullen zetten.

(4)

Derde verweerder op derdenverzet vraagt om huidige procedure op te schorten tot er een in kracht van gewijsde gegane beslissing wordt genomen in de zaak hangende voor deze Rechtbank en afdeling gekend onder [...] /A met betrekking tot de geldigheid van de borgstelling van de heer W.

Ze vraagt om eiseres tot alle gedingkosten te veroordelen.

C. Vraag tot schorsing van onderhavige procedure

Mevrouw M. en de heer V. vragen om vast te stellen dat deze zaak thans niet in staat van wijzen is, gelet op het gegeven dat mevrouw M. de borgstelling van haar echtgenoot in de overeenkomst van 31 maart 2008 in rechte wenst aan te vechten en welke procedure nog dient te worden behandeld en welke hangende is voor deze Rechtbank, afdeling en kamer en gekend is onder rolnummer [...] /A.

Ze opperen dat de vraag of het Europees betalingsbevel al dan niet nietig is, afhankelijk is van de uitspraak omtrent de nietigheid van de door de heer W. aangegeven borgstelling, zodat eerst het resultaat van procedure [...] /A dient te worden afgewacht.

Inhoudelijk is de opmerking van mevrouw M. en de heer V. juist: eerst dient te worden nagegaan of de borgstelling van 31 maart 2008 wel geldig was, want indien zij nietig zou worden bevonden, heeft dit uiteraard bepaalde gevolgen voor wat betreft het Europees betalingsbevel.

Evenwel is onderhavige procedure geen procedure inzake verzet tegen of heroverweging van een Europees betalingsbevel (procedure die momenteel enkel gevoerd kan worden door de curatele-W.), maar wel een derdenverzet door de echtgenote van de heer W. tegen het Europees betalingsbevel.

Eerst dient dus onderzocht te worden of een derdenverzet tegen een Europees betalingsbevel überhaupt procedureel mogelijk is. Indien dat niet geval is, is onderhavig derdenverzet immers (omwille van procedurerechten) onontvankelijk en hoeft er niet gewacht te worden op het resultaat van procedure [...] /A om dit vast te stellen.

D. Ontvankelijkheid van het derdenverzet

Standpunten van partijen

(1)

Eiseres is van oordeel dat artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden wordt geschonden indien zij niet wordt toegelaten tot het derdenverzet tegen een Europees betalingsbevel.

Ze wijst erop dat artikel 26 van de Betalingsbevelverordening duidelijk voorziet dat het nationaal procesrecht een aanvullende werking heeft, zodat haar derdenverzet zonder meer toelaatbaar is.

Voorts geeft mevrouw M. aan dat de Betalingsbevelverordening geen derdenverzet verbiedt. Ze zegt dat een echtgenote moet kunnen opkomen tegen een gemeenschappelijke professionele schuld die het hele gemeenschappelijk vermogen aantast.

Ze stelt dat het gegeven dat de curatele de procedure tot heroverweging van het betalingsbevel niet verderzet, irrelevant is voor deze procedure, vermits er juist sprake is van twee verschillende procedures met twee verschillende eisende partijen. Verder argumenteert ze dat vrijwillig tussenkomen in de heroverwegingsprocedure voor haar procedureel ook geen optie is.

Verder vraagt eiseres, indien de Rechtbank zou twijfelen of het derdenverzet al dan niet ontvankelijk zou zijn, om volgende prejudiciële vragen te stellen aan het Hof van Justitie:

- sluit de Europese betalingsbevelprocedure uit dat een derde die zich benadeeld voelt door het verlenen van een Europees betalingsbevel, het buitengewoon rechtsmiddel derdenverzet kan instellen?
- is de (aanvaarde) uitsluiting van derdenverzet strijdig met artikel 12 van de Preambule en met artikel 6 § 1 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden?
- maakt de (aanvaarde) uitsluiting van derdenverzet geen ongeoorloofde discriminatie in de zin van artikel 14 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, het twaalfde protocol bij dat verdrag en artikel 26 van het verdrag inzake Burgerlijke Politieke Rechten uit tussen mensen die in het kader van een Europese Betalingsbevelprocedure geen derdenverzet kunnen instellen en anderzijds mensen die dat in een zuivere nationale procedure wel kunnen?

(2)

Eerste verweerster op derdenverzet stelt dat het gegeven dat derdenverzet niet verboden wordt door de Betalingsbevelverordening, niet zomaar betekent dat het in dezen kan worden toegepast. Ze stelt dat derdenverzet in dezen niet mogelijk is omdat de rechtsmiddelen tegen een Europees Betalingsbevel uitdrukkelijk in de Verordening worden geregeld en dat derdenverzet daarin niet voorzien is.

Ze argumenteert dat ze middels het Europees Betalingsbevel over een uitvoerbare titel lastens de heer W. beschikt, nu de curatele afstand van geding heeft gedaan in de heroverwegingsprocedure.

P. wijst erop dat de Verordening in slechts twee rechtsmiddelen voorziet, te weten het verzet en de heroverweging.

Voorts wijst ze erop dat Europese verordeningen verdragsautonoom moeten worden geïnterpreteerd.

Ze geeft aan dat artikel 26 van de Betalingsbevelverordening helemaal anders geïnterpreteerd moet worden dan eiseres op derdenverzet doet en dat uit dat artikel juist moet worden afgeleid dat er geen “nationale” rechtsmiddelen mogen worden aangewend nu de Verordening zelf alle mogelijke rechtsmiddelen heeft opgesomd.

Voor wat betreft het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden stelt eerste verweerster op derdenverzet dat het niet is omdat het procesrecht dat een bepaalde rechtsvordering wordt ingesteld, dat automatisch het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden wordt geschonden.

Ze is van oordeel dat het stellen van een prejudiciële vraag enkel verdragend zou werken en dat er ook geen nood is om dat te doen, vermits alle teksten duidelijk zijn.

Ze wijst er ook op dat er volgens vaststaande rechtspraak van het Hof van Justitie geen aanvullende rechtsmiddelen kunnen worden aangereikt door het nationaal recht, nu dit tot de onaanvaardbare toestand zou leiden dat mensen in een bepaalde lidstaat wél een bepaald rechtsmiddel zouden kunnen aanwenden en anderen in een andere lidstaat niet.

(3)

Derde verweerder op derdenverzet sluit zich aan bij de redenering van eiseres op derdenverzet.

Beoordeling

Artikel 26 van de Betalingsbevelverordening voorziet inderdaad:

'Niet uitdrukkelijk in deze Verordening geregelde procedurekwesties worden beheerst door het notionale recht'.

Eiseres op verzet en derde verweerder op verzet leiden daaruit af dat de Verordening niet het rechtsmiddel van het derdenverzet verbiedt, zodat het moet worden toegelaten.

De Rechtbank kan die interpretatie niet onderschrijven.

De Betalingsbevelverordening voorziet immers wél uitdrukkelijk welke rechtsmiddelen in het kader van de betalingsbevelprocedure kunnen worden aangewend, zodat in dezen genoemd artikel 26 niet toepasselijk is.

Gelet op de verdragsautonome interpretatie is een ander rechtsmiddel dan de in de Verordening opgesomde rechtsmiddelen niet toegelaten.

Indien dat wel zo zou zijn, zou dit betekenen dat in de ene Lidstaat wél derdenverzet kan worden ingesteld (omdat het rechtsmiddel derdenverzet in het nationale recht bestaat) en in de andere lidstaat, waar dat rechtsmiddel niet bestaat, niét.

Reeds met betrekking tot meerdere Europeesrechtelijke Verordeningen oordeelde het Hof van Justitie dat enkel de rechtsmiddelen die in die Verordeningen voorzien, daadwerkelijk kunnen worden aangewend en géén andere rechtsmiddelen.

Ook hier staan de mogelijke rechtsmiddelen duidelijk in de Verordening vermeld, zodat P. terecht stelt dat het stellen van een prejudiciële vraag enkel dilatoire werking zou hebben, maar niets bijbrengt omdat de voorgeschreven procedure duidelijk is en niet vatbaar is voor interpretatie.

Voorts tonen eiseres en derde verweerder op verzet geen schending aan van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden of het verdrag inzake Burgerlijke Politieke Rechten. Het gegeven dat een bepaald rechtsmiddel niet door een derde kan worden aangewend, houdt geen schending in van het recht op toegang tot de rechter. De Verordening voorziet in bepaalde rechtsmiddelen, zodat er geen schending is van genoemd artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden. Er zijn beperkingen mogelijk op voornoemd artikel en het creëert geen absolute rechten.

Tegen het Europees betalingsbevel staan geen nationale rechtsmiddelen open; de Europese wetgever heeft in de Verordening zelfde mogelijke rechtsmiddelen opgesomd.

Het derdenverzet van mevrouw M. tegen het Europees Betalingsbevel dat werd uitgevaardigd lastens haar man is derhalve niet ontvankelijk omdat het niet voorzien is door de Europese wetgever.

E. Vordering inzake misbruik van procesrecht

Voorts stelt eerste verweester op verzet een vordering tegen eiseres op verzet wegens procesrechtmisbruik. Ze vindt dat eiseres op derdenverzet de rechtspleging aanwendt met kennelijk verdragende of onrechtmatige doeleinden.

Ze vordert een schadevergoeding voorlopig begroot op 15.000,00 euro, maar ze vraagt om deze vordering aan te houden tot na de beoordeling van de heroverwegingsgronden.

Een vordering tot heroverweging werd destijds ingesteld door de heer W., maar ze wordt niet verdergezet door de curatele. Er is ook geen afstand van geding of van vordering.

De heroverwegingsprocedure is een procedure die door iemand anders dan eiseres op derdenverzet moet worden gevoerd. Aan het resultaat van die procedure mag de proceshouding van eiseres op derdenverzet niet worden getoetst. Ze is immers geen partij bij de heroverwegingsprocedure. Er is dan ook geen enkele reden om de vordering op basis van artikel 780bis van het Gerechtelijk Wetboek aan te houden; zij kan nu reeds worden berecht.

Uit niets blijkt dat mevrouw M. in deze procedure op tergende wijze misbruik heeft gemaakt van haar rechten. Ze had het recht om door de Rechtbank te laten oordelen of zij procedureel in de mogelijkheid verkeert om een bepaald rechtsmiddel te kunnen aanwenden tegen een Europees betalingsbevel. Ze heeft daarbij een verdedigbare stelling gehanteerd, die evenwel uiteindelijk niet werd gevolgd door de Rechtbank, maar waarvan zeker niet zomaar kan worden gezegd dat zij te kwader trouw misbruik maakte van de procedure.

De vordering op basis van artikel 780bis van het Gerechtelijk Wetboek is dan ook niet gegrond.

OM DEZE REDENEN

En de rechtspleging geschied zijnde in het Nederlands, conform artikelen 2, 34, 36, 37 en 41 van de Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken,

DE RECHTBANK

Recht doende in eerste aanleg, bij vonnis op tegenspraak opzichts eiseres op verzet, eerste verweerster op verzet en derde verweerster op verzet en bij vonnis dat geacht wordt op tegenspraak te zijn gewezen opzichts de curatele van tweede verweerder op verzet:

Verklaart het derdenverzet van mevrouw M. onontvankelijk.

Verklaart de tegeneis van eerste verweerster op verzet opzichts mevrouw M. ontvankelijk, maar ongegrond.

Veroordeelt mevrouw M. tot betaling van de gedingkosten, in het geheel en tot op heden in hoofde van haarzelf begroot op 1.137,39 euro dagvaardingskosten, in hoofde van P. begroot op 1.320,00 euro rechtsplegings-vergoeding en in hoofde van de heer V. begroot op 1.320,00 euro rechtsplegingsvergoeding.

Stelt vast dat de curatele haar kosten niet heeft begroot.

Dit vonnis werd uitgesproken in de openbare zitting van donderdag, tweeëntwintig oktober tweeduizend vijftien door:

A. Vancutsem, Rechter, Voorzitter van de kamer
K. Leppens, griffier

